

räknad. Vid närmare beräkning torde likväl Stadsjorden utgöra närmare 40,000 tunnland, så att skatten kan antagas till 50,000 R.dr.

3:o Tionde-afgift af alla hushyror i Städerna, utan afseende om ägaren bebor sitt hus eller icke, i hvilket förra fall taxerings-männen äga att utsätta hyran, antingen efter köpeskillingen eller efter försäkrings-summan, då den högsta af dessa summor bör tjena till grund.

Ann. Efter de anledningar, som de förre bevillningarne gifvit, kan tionden af hyror, med fullkomlig säkerhet, antagas utgöra R.dr 20,000. Härvid synes böra beräknas blott den hyra, som husägaren får af sin hyresman, men ej hvad den sednare kan vinna genom veckohyror åt resande, då derunder vanligen begripas möbler, eldning och städning.

4:o Tionde-afgift af alla Aktier och penninge-räntor, hvaribland Bankens fordringar, så väl hos Kronan som privata, inbegripas. Härvid iakttages, att för alla in-tecknade kapitaler erlägges afgiften af gäldenären, hvilken deremot äger ådraga denna summa vid liqviden med fordringsägaren, som vid taxeringen bör uppgifva sina fordringar; äfvensom ock hvar och en, för kontrollens skull, då bör uppgifva sin gäld. Hvar och en ouppgifven fordran, som löper med ränta, bör anses vara förverkad, hälften till Kronan och hälften till angifvaren, och således aldrig vara exekutif. Till förekommande af uppsägningar och hemliga ombyten, synes böra stadgas, att den, som vid den andra taxeringen uppgifver mindre fordrings-summor än vid den första, men ej kan nöjaktigt visa hvar hans penningar blifvit använda, bör taxeras till lika summa, som vid första taxeringen blifvit uppgifven. Förskrifningar, utan utfäst ränta, taxeras till 5 pro-cents intresse, till undvikande af underslef genom räntans afdragan-de förut. Edgång synes äfven kunna åläggas. Förmodligen respekteras den ännu — åtminstone af några.

Ann. Efter behöriga och säkra kalkyler belöper denna nya tionde-skatt till R.dr 100,000.

5:o Tionde-afgift af Handels-Societeternas årliga avans, samt af Handtverkares verkstäder och alla andra verk och rörelser, undanta-

gande jernbruk och masugnar, samt klädes- ylle- och siden-fabriker, hvilka för det närvarande ej torde tåla högre beskattning, än endast någon tull för deras tillverkningar.

Ann. Denna summa, då den beräknas efter tullafgift och folkmängd, som vid handel, handtverk och rörelser sysselsättes, kan med fullkomlig säkerhet antagas till minst R:dr 200,000. Den gör, efter nuvarande bevillnings-förordning, en högre summa.

6:o Mantalspengarne. De hafva hittills utgjort 222,000 R:dr; men som de, vid deras första inrättning, belöpo till $\frac{2}{3}$ af en R:dr, och således, efter den tidens varupris, till vid pass 14 kappar råg; så synes den minsta summa, som någonsin kan beräknas för det personliga försvaret, böra vara 1 R:dr för hvarje mansperson och 24 sk. för hvarje qvinna. Men för att undvika alla hittills öfliga underslef, som betagit Statskassan sin rättmätiga inkomst, synes beskattningsskyldigheten böra sträcka sig till hvar och en person, af hvad stånd han är, ifrån 15 till 70 år, utan att andre derifrån äro undantagne, än de som underhållas på Allmänhetens bekostnad; ty hvar och en annan är ofelbart i tillstånd att kunna göra till Staten 3 dagsverken om året, eller ock betala en deremot svarande afgift. Säkerheten synes också fordra, att hvar och en Socken är ansvarig för hela summan af de der belöpande mantalspengarna.

Ann. Denna summa synes, om allt rätteligen tillgår, kunna temligen säkert beräknas till en årlig tillökning utöfver den gamla skatten, af minst 600,000 R:dr.

7:o Postmedlen och Chartæ Sigillatæ medlen synas äfven böra inflyttas bland Statens ordinarie inkomster; med rättighet för Regeringen, att, efter omständigheterna, höja eller fälla dem till 50 procent emot det nuvarande beloppet. Vid Chartæ Sigillatæ medlen synes böra tilläggas, att alla vaxelbref beläggas med Charta Sigillata till 1 per mille af summan, och alla förskrifningar, diskonternas inbegripna, likaledes med $\frac{1}{4}$ procent.

Ann. Förhöjningen synes kunna med säkerhet antagas till minst R:dr 100,000. Chartæ Sigillatæ Förordningen torde alldeles böra om-

arbetas, och tillika stadgas, att vaxlar och förskrifningar samt alla andra dokumenter alltid skrivas på stämplat papper, och att en okarterad förskrifning är ogild.

8:o Stora Sjtullen bör, nu som förr, anses vara en ordinarie skatt, dock med rättighet för Regeringen, att, allt efter omständigheterna, höja eller fälla denna afgift till 50 procent, och att äfven till ett ännu högre belopp höja afgifterna för alla öfverflöds-varor, såsom kaffe, tobak, vin, risgryn, silke m. m., äfvensom ock, att förbjuda eller tillåta införsel af vissa varor. Den stora skillnaden ifrån 1 rst. till 8 rst. i afgiften för maskovad samt Tetes och Terres socker ger anledning till underslef. Bäst vore att utsätta en lika tull af 6 rst. för alla dessa sorter.

Anm. Under handelns jemna och oafbrutna lopp synes en tillökning af 200,000 R:dr kunna påräknas; men för det närvarande torde, oaktadt en högre taxa, hela afgiften ej stiga högre än förut, för 2 à 3 år tillbaka, undantagande hvad genom stadgande af en nederlags-afgift till 2 procent bör kunna inflyta, och som troligen bör belöpa till 100,000 R:dr och deröfver.

9:o Landtullen har väl tillföre varit ansedd såsom bevillning; men då den måste användas till Statens ordinarie utgifter, hvilka ej kunna minskas, lär den också böra öfverflyttas till en ordinarie och beständig inkomst. På Regeringen synes böra få ankomma, att låta författa en ny Taxa, lämpad efter 32:dra penningen af varornas nuvarande medelpris, som är den egentliga grunden för Landtulls-afgiften. Äfven ock att utfärda en ny Stadga, med nödiga förbättringar, och efter ett mera lämpligt system än det förra. De angelägnaste ändringar synas böra bestå deri, att Accis och Tull sammanslås: att tull ej betalas då en vara föres genom en Stad utan att der stadna: att skillnaden emellan Borgare- och Landtmanna-tull alldeles upphör: att varans confiskation ej äger rum då den försummas att angifvas, men att i stället fyrdubbel tull betalas; med flera ändringar, som äro högst nödiga, för att undvika de olägenheter, som hittills varit förknippade med detta verk.

Anm. Ingen afgift är mindre kännbar än Landtullen; ty den ersättes genast genom värdet af den vara, för hvilken den erlägges. De missnöjen, som uppkommit, härleda sig ej från afgiften, utan från felaktiga bevaknings-anstalter och otydliga lagar. Det är ingen svårighet att undanrödja alla de förra olägenheterna och göra bevakningen mindre obehvämlig än förut, och alldeles icke förolämpande. Bergstullar synas också alldeles böra afskaffas. Utan olägenhet för de trafikerande bör, genom Taxans jemkning, som ej skett sedan 1777, med säkerhet vinnas en tillökning af 500,000 R:dr; men den upptages här för säkerhets skull endast till R:dr 300,000.

Om man, för det närvarande, ej ställer i fråga den obeskattade jordens beskattning, så uppkommer ändå, genom förenämnda utvägar, en tillökning i ordinarie inkomsten af R:dr 1,500,000. I behofvet felades följaktligen 1,500,000 R:dr, som borde sökas genom bevillning.

Innan man vill uppgifva sättet att fylla detta behof, torde det vara nödigt att fästa uppmärksamhet på den omständighet, att, enligt de till Stats-Utskottet vid 1809 års Riksdag inkomna handlingar, hafva Presterskapet och Läroverken åtkommit, *utom* Stat, i Kronoräntor 195,000 R:dr och 58,677 tr säd, som å 5 R:dr utgöra i penningar 293,386 R:dr, tillsammans 488,386 R:dr, af hvilka en betydlig del torde kunna indragas.

Extraordinarie inkomster.

1:0 *Öfverflöds-afgift* för hästar, vagnar, slädar, siden-tapeter, siden-möbler, speglar, penduler, förgyllda bord, ur, öfverflödig betjening, kort m. m. Denna afgift kan beräknas till 100,000 R:dr.

2:0 *Af löner och arfoden:*

Af alla indelta löner, som efter markegång utgöra 1000 R:dr till och med 1500 R:dr, betalas 5 procent; men stiga de deröfver, betalas 10 procent. Hit höra äfven Presternas löner i tionde, samt vederlag, boställen på landet m. m.

Af alla arfoden, som betalas af Staten eller enskilda korporationer, erlägges 10 procent, om innehafvaren derjemte för sitt Embete har full lön på Rikets Stat. Traktamenten likväl ej härunder begripna, ej heller hushyror i och för Embetet.

Denna inkomst beräknas till 20,000 R.dr.

Af Arf och Testamenten:

1:0 Af alla Bouppteckningar betalas 2 procent af behållna inventarii-summan.

2:0 Af alla arf eller testamenten, som tillfalla andra än arfvingar i rätt upp- eller nedstigande led, betalas 10 procent.

Ann. Det synes ej obilligt, att Staten anses såsom ett slags arfvinge, när egendom tillfaller oskyldde eller sido-arfvingar, hvilkas hela arfsrätt ankommer endast derpå, att den ärfde ej äger hvarken bröst-arfvingar eller lefvande förfäder. Denna summa bör kunna anses utgöra R.dr 50,000.

Afgift för Kreatur.

Om, såsom i England, man skulle vilja ålägga någon afgift för kreatur, såsom t. ex. 8 sk. för hvarje arbetshäst på landet; 8 sk. för hvarje ox eller ko i Städer och på landet, samt 2 sk. för hvarje får, så utgöra, enligt Tabellverket, när Stockholm undantages, hästarne 400,000, oxarne 250,000, kor 800,000, och fåren 1,200,000.

Ann. Denna afgift kan både bestridas och försvaras. En så liten afgift kan likväl ej minska ladugårdsskötseln. Frågan är här, att på bestämda grunder erhålla en säker extraordinarie inkomst, och i alla fall äro kreaturen en egendom, som ger afkastning. Denna afgift skulle utgöra R.dr 300,000; helst om kor i Städerna, i anseende till en större afkastning, högre beskattades än på landet.

Extraordinarie inkomsterne skulle, genom dessa utvägar, utgöra 470,000 R.dr. I Statsbehovvet felades följaktligen 1,030,000 R.dr. Om man ej beräknar nödvändigheten dels af alla Diskont-inrättingars upphörande,

upphörande, hvilka nu äro skadliga genom deras alltför stora utsträckning och genom deras utelöpande mängd af assignationer, som i sin mån försämra penningestocken; dels ock af en enda Diskonts inrättande, endast för Statens egen räkning, af 4 å 5 millioner, hvaraf en vinst bör tillfalla Staten af 200,000 R:dr; så synes denna brist i bevillnings-summan allralämpligast kunna fyllas genom en jemn tillökning på hela både ordinarie och extraordinarie skatten, t. ex. en tillökning på debet-sedlarna af 12 å 15 procent, undantagande på de förhöjda mantalspengarna, som böra vara oförändrade. Skälet för ordinarie och extraordinarie beskattning är alltid ett och detsamma, och då synes också den extraordinarie beskattningen böra utgå efter samma grunder och i samma proportion som den ordinära, hvilken utväg också är den enklaste. Då skulle också hela författningen derom bestå i ett enda penndrag.

En beskattning efter alla ofvanuppräknade grunder, i och hvarmed hela nuvarande bevillning skulle alldeles upphöra, vore utan all motsägelse både mer beqväm, mer billig, mer lindrig och mer säker än den närvarande. Man skulle äfven kunna föreslå en afgift af 4, 5 eller 6 procent af all behållen inkomst, hvilken afgift, räknad efter 5 percents ränta af 400 millioners egendom, skulle utgöra 10 å 12,00,000 R:dr, och fyllnaden sökas i de här nedanföre uppgifna tillgångar.

Det skulle likväl af en och annan kunna anses vådligt, att, i Statens nuvarande behof, för andra gången försöka ett alldeles nytt projekt, som af ännu okända orsaker kunde ställa Statskassan i samma förlägenhet, som genom nuvarande Bevillnings-förordning, hvilket likväl icke är att befara. Man skulle derföre kunna än vidare och till nästa Riksdag på försök låta bero vid den Bevillnings-förordning, som nu är, och söka fylla de för Statskassan bristande 1,200,000 R:dr genom andra utvägar. Det kan ej nekas, att nuvarande Bevillnings-förordning i vissa afseenden grundar sig på verkligen moraliska principer; men den afviker likväl någon gång derifrån; den gifver för mycket tillfälle åt godtycket och åt möjliga underslef, och den är,

i anseende till sin verkställighet, svår och ofta omöjlig med bibehållande af den sanna moraliska grundsats, på hvilken den vill vara byggd. De svårigheter, som mött vid verkställigheten, och de olika principer, som blifvit antagne af olika Beskattnings-Komitéeer, kunna för det närvarande allrabäst upplysa de omständigheter, som tarfva förändring. Vissa afgifter på personer utan lön och inkomst äro likväl nog tryckande. Man skall här nedanföre anmärka de omständigheter, som i synnerhet fordra rättelse.

Om således nuvarande Bevillnings-förordning än vidare bibehålles, med nödiga förändringar, så antages den att, likasom förledet år, äfven hädanefter gifva

	R:dr 1,800,000.
Bristen 1,200,000 fyller genom ökade mantalspengar	600,000.
Genom tillökning i Landtullen	300,000.
Genom tillökning i Postmedlen och Charta Sigillata	100,000.
Genom öfverflöds-avgift	100,000.
Genom avgift på kreatur	300,000.

R:dr 3,200,000.

I stället för avgiften på kreatur, i fall den ogillas, skulle också bristen kunna fyllas genom en tillökning i ordinarie skatten och bevillnings-summan af 3 å 4 procent. Det vill säga, att den, som i ordinarie skatt och bevillning vore i ett för allt debiterad till 100 R:dr, skulle då betala 103 eller 104 R:dr.

Den egentliga tillökningen, som för den medellösa kunde sägas vara märkbar, vore då endast i mantalspengarna. Den öfriga tillökningen skulle föga kännas; ty den utgick efter hand och omärkbart.

Statens avans genom en Diskont-inrättning bör ej inbegripas i denna summa; ty Staten bör alltid vara i det skick, att den äger en öfverlopps-summa i behåll, för oförmodade behof.

Anm Ibland ändringar i Bevillnings-förordningen synas följande vara högst nödiga.

1:o Vid 1. Art. 1. §. sid. 4: *den hyra, som ägaren uppbär, synes böra få följande tilläggning: och den hyra, som, efter mätismanpa-ordom, eller köpeskilling, eller försäkrings-summa, kan belöpa för*

de rum ägaren själf i sitt hus bebor. Samma sida: Skatt på Embetsmän utan lön synes stridande mot Förordningens esprit, som vill beskatta endast behållningen.

2:o Sid. 5: För behållen inkomst under 50 R:dr erlägges ingen afgift. Dertill synes höra tilläggas: men består denna inkomst i ränta för utestående kapitaler, så skall afgift derföre betalas. NB. Det synes obilligt, hvad som skett på flera ställen, att penninge-räntor under 50 R:dr ej blifvit beräknade. Principen är riktig då inkomsten består i arbetsförtjenst; men all penninge-ränta bör deremot beskattas; ty innehafvaren är ej berättigad att derföre lägga sig på latsidan och endast lefva af denna ränta, utan att hafva något för händer. Samma skäl synes vara för arrende-summors beskattning.

3:o Vid §. 7. Beskaffenheten af hemman synes böra på ett bestämdt sätt föreskrifvas. De synas böra indelas i flera klasser. I första klassen uppföras sådana, som äga mindre utsäde än 10 tunnor och mindre höbord än 40 lass. Dessa kunna uppföras till 3 å 4 R:dr, efter beskaffenheten. Andra klassen af 10 tunnors utsäde och 40 lass hö till 1 tunna säd i bevillning. Tredje klassen af 15 trs utsäde och 60 lass hö, till $1\frac{1}{2}$ tunna säd. Fjerde klassen af 20 trs utsäde och 80 lass hö, till 2 tr säd, o. s. v., så att 5 trs utsäde och 20 lass hö räknas till $\frac{1}{2}$ tunna säd i bevillning.

Sid. 8. Från inkomster af tjenst eller embete må ej afräknas skatt eller ränta å skuld. Detta synes vara ganska obilligt, när ett slikt afdrag är tillåtet för hvar och en, som äger någon rörelse. Hvarföre skall då Embetsmannen ej få njuta samma förmån, som borgaren eller jordbrukaren, utan nödgas betala för en behållning, som han icke äger?

Sid. 9. Allmänna Bolag synas ej böra befrias från bevillning. Icke en gång själfva Banken; ty Banken och Statskassan äro ej detsamma.

Sid. 12. Aktie-ägare i Diskonter och Tull-Arrendet betala nu $\frac{1}{15}$ af hvad räntan öfverstiger 6 procent. Deraf följer, att om ägaren icke uppger sina aktier ibland sina tillgångar, så betalar han ingen afgift af de 6 procenten. Deremot äro Trollhätte Aktie-ägare högre beskat-

tade och betala 25 procent af hela räntan, eller hälften af hvad räntan öfverstiger 6 procent. Hvarför böra icke, på samma grund, Aktie-ägare i Diskonten och Tullverket betala hälften af hvad räntan öfverstiger 6 procent?

Sid. 13 af Tilläggningarna. Ståndspersoner, obemedlade, utan embete och näring, samt enkor och ogifta qvinnor utan egendom, näring eller arbetsförmåga, synas ej böra betala bevillning, om mantalspengarne tillökas.

Det synes vara af allrahögsta nödvändighet, att gäld och fordringar, som löpa med ränta, specifikt uppgifvas; i annat fall gifves ingen kontroll emot underslef. Den förskrifning, som ej är uppgifven och a tergo påtecknad, bör ej vara exekutif, utan till hälften tillfalla angifvaren och till hälften Staten. Allmänna förtroendet rubbas ej mer derigenom, än genom inteckningar. För öfrigt behöfs ej mer än sjelfva summan uppgifvas, och ej personen, om man så vill. På samma sätt synes böra förhållas med aktier, att den aktie, som ej hos Komitén är uppvist och påtecknad i en viss persons namn, är ej gällande, och skall vid ansvar kvarhållas af den, som äger att besörja den derå fallande utdelning.

För att få en någorlunda bestämd grund för beräkningen af Hemmans-afkastning, der åkerbruket utgör förnämsta yrket, och skog eller fiske icke hufvudsakligen ingår i hufvud-afkastningen, synes hälftenbruks-principen, som i de flesta orter är antagen såsom grund för arrenden, äfven kunna antagas i frågan om bevillning. För att då komma till ett någorlunda säkert resultat, bör halfva sädes-afkastningen anses åtgå till arbetskostnad, onera och byggnader m. m. Den andra hälften anses då böra vara behållning och komma under beskattning, utan något annat afdrag, än endast ränta på gäld, som i Förordningen är tillåten. Skulle åter något hemman vara så illa skött, att det ej ger 3:dje kornets afkastning; så bör ändå en sådan afkastning beräknas, och hälften deraf komma under beskattning; ty värdslöshet bör ej underlättas. Genom denna utväg voro många nu begagnade underslef förekomna, och en svår undersökning om vissa

utgifters mer eller mindre nödvändighet undviken. Ingenstädes är också jordbruket så litet lönande, att icke halfva grödan fullt ut förmår betala arbetskostnaden, och jordbrukets vinst bör således med fullkomlig säkerhet kunna antagas vara minst 3 millioner tunnor säd, sedan arbetskostnaden afgått. På många ställen kunde också, lika som vid flera taxeringar redan skett, ladugården dessutom komma i beräkning, och hvar och en ko, allt efter lokalen, anses gifva en afkastning af 5, 6, 7 eller 8 R:dr, samt hvarje får 24 sk., som då skulle sammanläggas med den öfriga inkomsten.

Om Brännvins-bränningen.

Den summa af 360,000 R:dr, som förut gjorde Kronans inkomst af brännvinsavgiften, inflyter visserligen icke genom nuvarande taxeringsmetod. Men brännvinsbränningen förtjenar Statsmannens och Patriotens hela uppmärksamhet, icke blott i afseende på den inkomst den kan tillskynda Statskassan, utan ock i afseende på dess verkan på sederna, på propagationskraften och på begäret att genom kroglefnad förspilla flera tusende dagsverken, hvilka för åkerbruket och andra näringar gå förlorade. Landtmanen har behof att bränna, dels för födan åt sin ladugård, dels ock för att då och då äga en värmande dryck, i ett så hårdt klimat som detta. Att derjemte låta någon inkomst af brännvinsbränningen tillflyta Statskassan, som i annat fall skulle erhålla denna inkomst genom andra, kanhända mer tryckande, utvägar: se der de 3:ne egentliga ändamål som böra sökas. Missbruken måste på ett eller annat sätt afskaffas, om Nationen icke, både i fysiskt och moraliskt afseende, skall förloras. Någras öfverdrifna begär till denna dryck och någras vinningslystnad äro ej de orsaker, som kunna uppväga det allmänna onda, som uppkommer genom en alltför mycket utvidgad brännvinskonsumtion. Så snart den sträcker sig öfver husbehovet, är den skadlig; och om någonsin Högsta Makten bör äga något förmynderskap öfver en Nation, så är det utan tvifvel i frågor, som röra dess fysiska och moraliska existens.

Det är således af högsta angelägenhet, att söka inskränka brännvins-konsumtionen, och följaktligen äfven brännvinsbränningen. Begge böra endast vara till husbehof. Begge äro skadliga när de sträcka sig derutöfver. Sällskap och beqvämliga tillfällen bidraga allramest till en utvidgad konsumtion. Begge upphöra, om alla krogar på landet indragas, och om all brännvins-försäljning, vid vite af 16 Rdr 32 sk. både för köpare och säljare, förbjudes i mindre partier än en kanna. Hvar och en som färdas kan medföra nödig rese-provision: mer behöfver han icke. Till och med på sjelfva gästgifvare-gårdarna skulle minut-försäljning kunna utan fara förbjudas; ty moraliteten vinner ej på de samqväm som der hållas, när de för mycket muntras af brännvins-supandet.

I samma mån som den öfverflödiga och skadliga konsumtionen aftager, måste väl också, utan allt annat biträde, äfven den öfverflödiga tillverkningen sjelfmant aftaga; men det torde ändå vara angeläget, att för sjelfva bränningen sätta en gräns, som inskränker den till hvad den bör vara, neml. husbehofsbränning. Denna inskränkning kan allrabeqvämligast ske genom en viss bestämd pannerymd, som ej får öferskridas, och en viss bestämd tid. Med en eller annan förändring skulle 1788 eller 1800 årens Förordningar kunna vara ganska användbara; men man kan också vidtaga följande grund, neml. att hvart och ett hushåll på landet, som har åkerbruk och minst 4 boskapskreatur eller hästar, tillåtes att äga en panna af 30 kannor; samt att pannerymden deröfver får ökas med en kanna för hvarje ox, ko eller häst, eller 2 svin, eller 5 får, ända till 90 kannor, som skulle vara den största pannerymd, som borde vara tillåten. Sedan man numera börjat nyttja låga pannor, skulle visserligen högsta pannerymden kunna inskränkas till 60 kannor; men som, enligt 1800 års Förordning, många pannor af 90 kannors rymd blifvit inrättade, och man icke bör förorsaka någon ny kostnad der den kan undvikas; så synes, endast af detta skäl, pannerymden kunna utsträckas till 90 kannor, om creaturens antal dermed öfverensstämmer.

Man torde hysa farhåga, att, liksom nu, äfven hädanefter til-

låta brännvinsbränning på alla mindre torpställen och lägenheter; men då, för det närvarande, ingenting hindrar innehafvaren af ett torp, att inrätta ett ganska stort bränneri, så skulle hädanefter pannerymden inskränkas i förhållande till kreaturens antal, och kunde således icke medföra någon skada. Hvar och en, som har åkerbruk och kreatur, men ingen annan, synes berättigad att bränna, och med pannor af 30 till 40 kannor, som dessutom ej löna sig att hålla i gång så beständigt som de stora, kan blott en obetydlig kvantitet tillverkas. Den bränning, som sker af bönder och torpare, blir alltid obetydlig, emot den, som anställes vid herregårdar eller landtställen af Ståndspersoner, som fått nyttja större pannor och låtit dem gå beständigt, hvilket är omöjligt för en bonde, i brist af kärl, malt, jäst, tillfälle att få gröpa m. m., som hindrar en beständig gång.

Efter dessa grunder, synes afgift efter hemmantal icke vara den bäst lämpliga, enär rättigheten, då som nu, skulle vara lika både för hemman och torp. Det synes vara billigast, att hvar och ett hushåll, som begagnar rättigheten att bränna, erlägger för sin 30 kannors panna 2 R:dr årligen, och bör denna afgift utgå af hvar och en hemmansbrukare, ehvad han bränner eller icke; men beskattningen af torp och lägenheter bör ej äga rum af andra, än dem, som begagna denna rättighet och anmäla sig dertill. Kannerymden, som öfverskjuter 30 kannor och som bör rätta sig efter kreaturens antal, torde kunna beskattas med 6 sk. för hvarje kanna ända till 60 kannor, men 8 sk. för hvad deröfver är, ända till 90 kannor. Likväl bör ingen vara förpligtad, att emot sin vilja öka pannerymden efter kreaturens antal, utan bör äga fullkomlig rättighet att begagna endast 30 kannerum, om Lan vill.

Afgiften i Städerna synes böra beräknas efter en helt annan grund än den närvarande. Efter de förra beräknings-grunderna ansågs i tunna spannmål, som borde gifva 18 kannor brännvin, vara tillräcklig för en man och en qvinna, neml. 12 k:r för en man och 6 k:r för en qvinna om året. Sedan brännvins införsel i Städerna blef tillåten, och tullen i Stockholm utsattes till $\frac{1}{4}$ sk. för en kanna brännvin (hvilken tull äfven synes böra antagas i alla Städer), utgjorde afgiften således i R:dr 24 sk. för hvarje tunna säd, som, förvandlad till brännvin, infördes till Staden. Staten synes i alla fall böra njuta samma inkomst af Stadens invånare, när deras behof af brännvin af dem sjelfva tillverkas, som

den njuter, om behofvet införes från landet till Stad. Men som, i fall Landtullen åter upplifvas, Staten, genom tullafgift på säd och ved, redan njutit en viss afgift af det brännvin, som tillverkas i Städerna, så synes afgiften för hvarje mansperson i en Stad minst böra vara 24 sk. och för hvarje qvinna 12 sk.; likväl med rättighet för hvarje Stad, att alldeles afsäga sig brännings-rättigheten, i hvilket fall Kronan, genom tullafgift för det brännvin, som införes från landet, njuter sin ersättning. Till undvikande af alla underslef, böra också de Städer, som vilja anlägga deras brännerier utom tullporten, betala den vanliga landtullen, eller 4 sk. för hvarje kanna som införes, och deremot alldeles befrias från den personliga afgiften. I Städerna, der fylleriet tagit mer öfverhand än på landet, och der krogar icke alldeles kunna undvikas, gifves ej annat sätt till indragning af en öfverflödigt förtäring, än att fördyra varan och derigenom förtröga missbruket deraf.

På landet gifves ännu ett annat lämpligt sätt, att bestämma brännvins-afgiften. Det vore att beräkna den efter åkerjordens belopp och att ålägga en afgift af $1\frac{1}{2}$ kappe råg och korn för hvarje geometriskt tunnland åkerjord; men med förbehåll, att pannerymden rättade sig efter 1800 års Förordning, och stadnade vid 90 kannor. Rättigheten att bränna skulle äfven då, med 30 kannors panna, vara tillåten för hvart och ett hushåll, som ägde åkerbruk och ladugård.

Ann. Nödvändigheten af de här ofvan anförda förändringar lærer ej behöfva vidlyftigt bevisas. Man förmodar att den är påtaglig. Landtulls-bevakningen, som för Sjötullens skull ännu måste fortsättas, medför en dryg utgift för Staten, utan att någon inkomst derigenom beredes, utöfver den alldeles obetydliga ersättning, som Ständerne för Landtullen beviljat Statskassan. Tvånget är detsamma nu som förut; och att betala afgiften i tullporten för den vara man medför till salu, är vida beqvämare och billigare, än att, såsom nu, betala skatt, ehvad man därför någon vara eller icke. I alla fall, och då Stats-inkomsterne nu måste ökas, blir en tullafgift, som betalas i tullporten, alltid vida mindre tryckande, än den, som på en gång för hela året utgår genom taxering.

Brännvinsbränningen tarfvar, såsom förut är sagdt, en annan reglering, dels i afseende på Stats-inkomsten, dels ock i afseende på ett skadligt öfverflöd och ett ofta onödigt slöseri med säden, äfven i knappa sädes-år. Regeringen synes också böra äga den rättighet, att i missvext-år inställa bränningen till 4 månader, eller halfva tiden, emot half afgift; äfvensom ock aldrig någon bränning synes böra vara tillåten annan tid, än de 8 månader, under hvilka kreaturen födas inom hus.

Slutligen torde också böra anmärkas den omständighet, att beskattningen skulle bli vida mindre tryckande, om den, så i Städer som på landet, utsattes till betalning 4 gånger om året, och till $\frac{1}{4}$ hvardera gången. Uppbördens skulle då påstå i Städerna från d. 1 till d. 15 Mars, från d. 1 till d. 15 Juni, från d. 1 till d. 15 Sept. och från d. 1 till d. 15 Dec.; men den så kallade förhöjningen för bristande betalning borde ej äga rum; ty den skapar ett intresse hos sjelfva uppbördsmanen, att uppbördens inkasserande utdrages på tiden.

Rättelse.

Sid. 135, rad. 8 står: guld — läs: gäld.

STOCKHOLM, Tryckt hos CARL DELÉN.

N:o 41.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Fredagen den 10 April 1812.

Länge har ett viktigt och grannlaga ämne sysselsatt tänkarens uppmärksamhet. Detta ämne är

Fattigvården.

Örebro Läns Kongl. Hushålls-Sällskap har, i sina år 1811 genom trycket utgifna prisskrifter, mer fullständigt än tillföre, utvecklats detta för samhället och menskligheten angelägna ämne. Första Häftet innefattar egentligen frågan om *Arbetshus*; andra Häftet åter afhandlar *Barnhus-inrättning*. Dessa prisskrifter äro försedde med ett företal af Sällskapets Sekreterare, Herr Biskopen och Kommendören Carl von Rosenstein. Man behöfver blott nämna denna författare, för att öfvertygas, att företalet är med värdighet, upplysning och styrka författadt. Prisskriften, som vunnit högsta priset och angår *Arbetshus-inrättning*, är författad af Kapitenen och Riddaren Johan Carl Kuylenstjerna. Man bör hänvisa hvarje rättskaffens patriot till denna upplysande och gagnande skrift; men man tror sig ej misshaga, om man dessförinnan gör ett kort utdrag af de principer, som här framställas. De fattige indelas, på goda grunder, i 4 klasser, neml. 1:o de som, af ålderdom och obotliga kroppsbräckligheter, äro alldeles ur stånd att förrätta något slags arbete. Denna klass måste genom

hvarje Församlings anstalt förses med boningsrum, nödig klädnad och tarflig, men helsösam, föda. Regeln i detta fall är alltid den, att alla fattige, som icke kunna försörja sig sjelfva, skola af Socknen uppehållas; hvaraf också följer, att ett visst gifvet antal icke bör stadgas. 2:o De som råka i tillfälliga sjukdomar eller olyckshändelser, hvarigenom de försättas i behof af understöd. 3:o Arbetsföre fattige, och 4:o fattiga barn. Den andra klassen bör likaledes af Socknen, med tillhjelp af ortens Läkare, hafva sin omvårdnad. Såsom en nyttig anmärkning anföres också, att man, vid användandet af Socken-magasinet till de fattigas förpläging, bör noga vakta sig, att icke Socknens mindre bemedlade medlemmar, som mest behöfva lån ur Magasinet, och således mest bidraga till dess inkomster, derigenom komma att ensamme, eller till det mesta, bära tyngden af de fattigas underhåll, hvilket likväl händer der hög ränta till Magasinet är föreskrifven.

Det är egentligen den 3:dje klassen, eller arbetsföre fattige, som afhandlingen om Arbetshus-inrättning äsyftar. Förf. börjar sin afhandling med den sunda och sanna reflexion, att inträdandet i tiggarehopen bör, så mycket möjligt är, förekommas. Men detta iakttages likväl icke alltid. Husbönder, säger han, hos hvilka ej felas ömhet för den erkända tiggaren, hafva ej sällan ingen miskundsamhet med egna bönder och torpare. Af en illa estertänkt farhåga, att ej genom estergift stadga förledande exempel, behandla de dem utan skonksamhet. En sådan husbonde besinnar ej, att Försynen satt honom till en far för dem alla: att, då han afkläder ett sådant arbetande hushåll, skadar han Staten och ökar tiggarehopen med många personer på en gång: att, på sådant sätt, en mängd ungdom födes, med förmåga och hjerta att blifva nyttige; men, uppfostrade till tiggare, förfalla de till lättingar, hvilka, oftast drifne af behofvet, förvandlas till uslingar, som, besölade med brott, sluta sina lif i fängelset eller tukthus. Man kan väl icke säga, att en husbondes förfarande är orättvist, då han utkräver sin lagliga rätt; men det vore önskligt, att hvar och en, som äger förmåga att göra godt, först ville verk-

ställa det på sina egna underhåfvande. Sannolikt skall han här af skörda både nytta och mer tillfredsställelse, än af andra nådegåfvor, och troligen skulle, genom ett sådant allmänt förfarande, tiggare-hopen sakna tillväxt. Hvilken är väl mer berättigad till understöd: den, genom hvars svett och möda nådegåfvor är insamlad, eller en främmande?

Ibland orsakerna till tiggeriet hos de arbetsföre anser Förf. *brist på tillfälle till arbete; olyckor och misshushållning; lättja, fylleri, okunnighet, fördomar*, med flera oordentligheter. Till dessa orsakers afböjande fordras upplysning, omtanka och uppmuntran. Förf. anser med skäl väl inrättade arbetshus vara de bäst bidragande medel. Han ogillar, på goda grunder, hvad man i allmänhet förstår med *arbetshus*, eller en större byggnad för flera människor. Olägenheterne vid sådana byggnader äro: den betydliga kostnaden vid deras uppförande; mathållningen, som är förknippad med kostnad och missnöjen; olägenheterne i anseende till arbetsdriften, samt nödvändigheten af en särskilt läkare, i anseende till uppkommande sjukdomar. Alla dessa anstalter skulle medtaga så stora kostnader, att arbetsförtjensten för de arbetande skulle bli alltför ringa, eller ock skulle anstalten icke kunna bära sig. Han föreslår i stället blott ett *magasin* i hvarje härad, under en bokhållares förvaltning. Detta magasin skulle bestå af sådana rudimaterier, hvilka af Allmogen kunde förädlas eller förarbetas, såsom ull, lin, bomull, hampa, olja, stångjern, beredda och oberedda hudar, virke, plank, bräden m. m. Ur detta magasin skulle alla i Häradet boende behöfvande personer äga rättighet att, emot pant eller borgen, uttaga varor till förädling, och så snart förädlingen vore verkställd och varan återfördes till magasinet, skulle bokhållaren genast utbetala den betingade arbetslönen. Dessutom skulle alla, som af egna rudimaterier tillverkat någon vara, få föra den till magasinet, der den efter sin godhet betaltes. Det varulager, som genom dessa utvägar inkom i magasinet, skulle antingen bortackorderas, eller ock, en à 2 gånger om året, till den mestbjudande försäljas, samt de inflytande penningar användas till

nytt förlag af rudimaterier och löneräntor m. m. Förf. uppger der-
 efter kalkyler, som visa huru hushållningen bör inrättas, och huru
 anstalten bör kunna bära sig, samt fullkomligen uppfylla sitt ändamål.

Man hänvisar för öfrigt Läsaren till sjelfva prisskriften, som
 hedrar tidehvarfvvet och som nöjaktigt utreder detta invecklade ämne,
 hvilket förut endast varit behandladt på ett ofullkomligt sätt, utan
 säkra grunder och utan annan erfarenhet, än att försöken merendels
 icke velat bära sig.

I samma ämne har också ett annat upplysande svar inkommit,
 af Herr G. A. af Sillén, hvilket jemväl är tryckt ibland Sällskapets
 prisskrifter.

Andra Häftet af dessa prisskrifter innehåller 2:ne belönte svar
 på Sällskapets prisfråga

Om fattiga barns uppfostran och undervisning på Landet.

Det ena svaret är afgifvet af den numera aflidna, förtjenstfulla
 Hr Magister Carl Ulric Broocman, dåvarande Subrektor vid Tyska
 Skolan i Stockholm. Det innehåller många grundliga och upplysande
 reflexioner, och är författadt med en klar och redig stil, värdig språ-
 kets nuvarande odling; och den lätthet, med hvilken Förf. uttrycker
 sig, visar, att tanken frivilligt framflutit från hans känsla, utan att
 behöfva framtruga sig genom de töcken, hvilka göra så många andra författares
 arbeten så tröga. Det andra svaret är afgifvet af Hr Kapitenen och Riddaren
 Kuylenstjerna, som ätven för sitt svar om arbetshus-inrättning vunnit priset.
 Detta sednare svar innehåller likaledes många goda upplysningar, och derjemte
 speciela detaljer, tillika med kostnads-förslag öfver utgifter. Begge dessa svar
 äga mycken förtjenst och utgöra tillsammans ett ganska fullkomligt helt.

Allmänheten är Örebro Läns Hushålls-Sällskap mycket förbunden för ut-
 gifvandet af dessa prisskrifter, hvilka sprida så mycket ljus öfver 2:ne så grann-
 laga och angelägna ämnen; och man hoppas, att, efter de anvisningar dessa
 skrifter meddela, sådana anstalter i Landsorterna måtte vidtagas, hvarigenom
 den arbetslösa folkhopen må kunna, genom nyttiga företag och handaslöjder,
 förtjena sig föda och uppehälle, och att Allmogens barn måtte danas till nyt-
 tiga och gagneliga medlemmar i Samhället. *Att gifva Fäderneslandet nyttiga
 och dygdiga medborgare, är en större rikedom och varaktigare heder, än
 vidsträckta länder,* är en sann tanke, yttrad af K. Gustaf III.

N:o 42 och 43.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Tisdagen den 14 April 1812.

Hela gårdags-plenum användes för att göra betraktelser öfver
Tryckfrihets-Förordningen.

Något begrepo vi; något åter begrepo vi alldeles icke. Ibland ställen af det sednare slaget var 5. §. 3. mom., der det stadgas, att uppgiften af författarens namn skall vid intet annat tillfälle kunna anbefallas, än då Hof-Rätten, efter målets utredande, finner detta vara af urbota beskaffenhet, eller Boktryckaren pröfvas äga den ringa förmögenhet, att böterne, då de öfverstiga 16 R:dr 32 sk., måste i fängelse-straff förvandlas. Vi grubblade och gissade; vi framto go Åskådaren, som i korthet också vidrört detta ämne; men allt förgäfves. Vi kunde ej finna den ringaste orsak, hvarföre Boktryckarens förmögenhet kommit att beräknas i en fråga, som blott rör uppgiften af författarens namn; och vi funno, att Boktryckarens förmögenhet har med den frågan lika så litet sammanhang, som hans röda hår, trekantiga rygg eller andra kroppsliga lyten. Man måste taga för afgjort, att, då en skrift anses vara brottslig, har författaren gjort sig skyldig till ansvar, och man bör taga för lika afgjort, att detta ansvar bör gå i verkställighet, så framt Lagen icke skall vara blott en död bokstaf. Men detta ansvar kan icke verk-

ställas, utan att författarens namn blir uppläckt. Författarens brott är onekligen ett och detsamma, antingen Boktryckarens förmögenhet är större eller mindre, och ansvaret bör således lika onekligen drabba den brottsliga författaren. Men nu har likväl Tryckfrihets-förordningen gjort det undantag, att, om Boktryckaren äger en viss förmögenhet, får namnsedeln icke öppnas, och författaren, hvilken således blir okänd, kan följaktligen icke heller ställas under ansvar. En sådan mening är alldeles icke tvetydig till sitt stadgande; men den är deremot så mycket mer obegriplig i anseende till sin grund; hvilken icke af någon menniska kan utransäkas; ty gissa huru länge man vill, så kan man aldrig upptäcka hvarken något politiskt, moraliskt eller juridiskt skäl dertill, att en brottsling ej skall bli hörd, och att ett brott, hvarå ett bestämdt straff är i Lagen stadgadt, skall bli utan ansvar för brottslingen, i fall en viss oskyldig tredje man är förmögen; men åter tvertom, i fall denne tredje man ej äger 16 R:dr 32 sk. Det vore lika stort skäl att säga, det namnsedeln ej får öppnas, om *Boktryckaren bor på Söder*. Men — en annan olägenhet följer också af detta stadgande: den, att Boktryckarens förmögenhet svårligen kan undersökas vid en rättegång, der Boktryckaren rätteligen icke är part. I processen angående *Allmänna Opinions Organ* gjordes icke den minsta undersökning, huruvida Boktryckaren Delén ägde 16 R:dr 32 sk. eller icke, i hvilket sednare fall namnsedeln bort öppnas. Denna underlåtna undersökning är likväl ett fel; ty att Delén har eget hus och går stundom med vargskinnspels, bevisar icke, att han, som har 6 lefvande barn och 4 dito döda, äger 16 R:dr 32 sk., i synnerhet som böter, enligt Lagens uttryckliga stadgande, äga minsta rätt. Man äger ej mer än det som blir öfver, sedan man betalt hvad man är skyldig. Huru skall nu en sådan undersökning ske? Skall bouppteckning hållas hos en lefvande Boktryckare? Men då kan han uppgifva för mycket eller för litet, allt som han behagar. Bästa utvägen synes vara, att utfärda proklama, för att utröna gäld och tillgångar. Men skall då, sedan frågan om en skrifts brottslighet är utredd hos Hof-Rätten, en ny

tid förspilllas med rättegång hos Rådstufvu-Rätten (i fall Boktryckaren icke är Adelsman), huruvida Boktryckaren äger mer än 16 R:dr 32 sk., för att äntligen komma i tillstånd att afgöra den frågan, om namnsedeln får öppnas eller ej? Hvilka långa omvägar skola icke då uppkomma, blott genom ett i Tryckfrihetsförordningen influtet förhastadt uttryck, som med saken har alldeles ingen gemenskap, och är kommet direkte ur luften? Emedlertid kan man likväl med fullt skäl påstå, att icke någon domare äger laglig rätt att *gissa sig fram* i frågan om Boktryckarens förmögenhet, samt att *någon* undersökning till utrönande deraf måste (ehuru onödigt det är för sjelfva hufvudfrågan) företagas; ty på inbillning och godtycke böra väl Domstolarne icke längre få dömma.

Men, om nu, enligt Förordningens outransakliga föreskrift, namnsedelns öppnande beror på Boktryckarens mer eller mindre förmögenhet, så framt målet icke är urbota; så vore den följden deraf ändå ganska orimlig, att *Boktryckaren* skall plikta, när han är så förmögen, att namnsedeln icke får öppnas. Förordningen ger dertill icke den minsta anledning; och 1. §., som befriar Boktryckaren, är på intet ställe upphäfvnen, och af det beskydd, som författaren njuter genom Boktryckarens förmögenhet, följer alldeles icke att *denne sednare* skall böta i författarens ställe. En sådan uttydning vore nonsens, men ej oväntad i vårt nuvarande lagtolknings-system, ehuru det i okunnighet berömmes af dem, som ej varit blottställda för tidsvarfvets besynnerliga processer.

Om Landtullarne. (Insändt.)

I N:o 92, 93, 94 och 95 af veckoskriften *Granskaren* äro reflexioner anförde angående Landtullarne, hvilka reflexioner ej äro enliga med beskaffenheten. Man nekar ej, både att Landtullarne varit besvärlige och att inkomsten varit obetydlig. Det förra härrörde från felaktiga och ofullkomliga författningar och ifrån en oklok Styrelse, som gjorde mer afseende på onödigt buller, än på trafikera-

des olägenheter. Det sednare härledde sig dels från en illa lönad betjening, som antingen måste tillgripa en del af uppbörd, eller ock svälta ihjel med 20 à 25 R:drs lön, helst när täta flyttningar och öfvergångna oskälige förföljelser gjorde den ena efter den andra till tiggare, dels ock från sjelfva taxan, som, i stället för 32:dra penningen eller 3 procent af varans värde, i sednare åren icke svarade mot en half procent, och hvarigenom Statskassan således förlorade 5 à 600,000 R:dr, som hade influtit öfver de sednare årens uppörd, om taxan, enligt primitiva grunderna, blifvit jemkad efter varuprisen, såsom tillförene alltid skett. Men man får icke jemföra den fordna Landtulls-inrättningen, under sista Tull-Arrende-tiden, med en rätt organiserad Landtulls-bevakning, eller yrka, att en dylik inrättning, sådan som den bör vara, är skadlig eller onyttig. Den är tvertom, för det närvarande, af högsta nödvändighet; med villkor likväl, att den aldrig mer kommer under blodsugande, despotiska och okunniga Arrendatorers förvaltning.

Ehuru, till stöd för Granskarens reflexioner, Assessoren Bodells utkomna skrifter åberopas (som likväl icke äga bestånd i allt), träffa ändå dessa reflexioner hela erfarenheten emot sig, äfven om de skulle grunda sig på teoretiska spekulationer i kammaren. *Att Landtullarne ej bidragit att försvåra kringspridandet af utländska tillverkningar, hvartill såsom skäl åberopas Tullverkets räkningar, hvilka skola vittna huru obetydliga de beslag varit, som blifvit verkställda i Landtullarna, det är en sats, som i hela sin vidd är oriktig. Räkenskaperna vittna ej, att beslagen varit obetydliga, när man vet, att de flesta beslag, som blifvit gjorda vid Landtullarna, influtit i Sjötullsräkenskaperna samfällt med alla öfriga beslag, och således icke synas i Landtulls-uppbörden särskilt. Brist på beslag utmärker dessutom icke alltid ett öfverflöd på lurendrägeri, utan ofta en öfvertygelse om en noggrann bevakning; ty lurendrägaren vågar sig icke fram till en stad, der han vet att betjeningen är vaksam. Att, enligt Förfs yttrande, aldrig så stort parti af lurendrägeri funnits, som nu, bevisar ej hvad Förf. förmodar. Sedan Landtullen upphört, äger den*

gvarblifne Tullbetjeningen ej samma tillsyn som förut; den står nu under Sjötulls-verket, hvars kontroll den rätteligen borde vara, och den är nu tjenande under sjelfva den husbonde, som den borde kontrollera; den har ej njutit den löneförbättring, som Ständerne beviljat, men måste ändå göra tjenst; den har förlorat alla sina förra sportlar, och den kan, med en mindre och svagare tillsyn, med mindre vaksamma förmän och med en mindre inkomst än förut, omöjligen vara lika vaksam som förr. Det gifves Embets- och Tjenstemän vid Landtullen, som, ehuru de af löneförbättringen ej erhållit mer än blott 2 kvartaler för år 1810, ändå måst betala deraf 50 procent i avaneements-penningar, eller lika som tillökningen hade tillfallit för hela listiden. Är detta rättvist? Att mängden af lurendrägerier nu är större, lärer vilja säga, att denna mängd var mindre under den tid Landtullen var i sitt förra skick, oförblandad med Sjötullen, och detta åter kan visserligen icke bevisa den sats, som *Granskaren* drifver. Det är just motsatsen, som derigenom bevisas, och huru opålitlig Sjötulls-bevakningen ensam är. Men ehvad man må invända, så måste det väl medgifvas, att en *dålig* bevakning är bättre än *alldeles ingen*, och att, i fall bevakningen alldeles upphört, lurendrägeri-mängden ostridigt varit större än den nu är.

Men det är ej nog, att Landtullen skall hindra införseln af lurendrägerier. Den har tillika ett större ändamål, som är, att lof-gifna utländska varor icke må kringföras, utan att förut hafva erlagt Sjötull. När en sådan vara, utan att vara försedd med pass eller bevis att Sjötull är betald, ankommer till någon Stad, der Landtulls-bevakning är inrättad, så måste den betala dubbel Sjötull, hvaraf betjeningen undfår hälften och Kronans förlorade rätt blir derigenom uppburen. Utan denna anstalt skulle Sjötulls-betjeningen och handlande kunna undansnilla så mycket af uppbörden, som de behaga; och hvar och en tullförsnillad vara skulle då, hela landet igenom, vara fredad och utan anspråk. Sjötullen skulle snart på detta sätt icke utgöra mer än en fjerdedel. Då man anför olägenheterna, bör man också anföra den större nyttan, som aldrig kan be-

stridas af någon, som äger insigt och erfarenhet. Förf. må yrka och skriva så mycket han vill, om Jagt-löjtnanter, båtsmän, kustbevakning och dylikt; så kan ändå en så vidsträckt kust, som den Svenska, omöjligen med säkerhet bevakas. Kontrollen inuti landet är både lättare och möjligare; och utan att vilja misstro Sjötullsbetjeningen mer än alla andra, torde den likväl behöfva att vara kontrollerad. Att tullbevakningen drager arbetande händer från nyttiga näringar, såsom Förf. yttrar sig, är väl en sanning; men en fullkomlig kustbevakning skulle fordra långt flera händer, än hittills varit sysselsatte vid Landtullen.

Det blir alltid svårare att hålla en riktig kontroll vid Landtullen, än vid Sjötullen, säger Förf. Han hade snarare bort säga tvertom. Landtulls-uppbörden var långt starkare kontrollerad än Sjötullen, hvilket hvar och en vet, som känner begge dessa verk; och då en Landtulls-betjent kan undansnilla några skillingar, kan en Sjötulls-betjent långt lättare undansnilla flera hundra R:dr. Man vet att en enda uppbördsman vid Sjötullen fick åsamka sig en balans på 14,000 R:dr, då likväl vid Landtullen på 20 års tid ingen balans existerat. Man har sett, af hvad som händt i Carlshamn, huru pålitlig Sjötulls-bevakningen der varit, äfven i sådant, som för sjelfva Öfver-Direktörs-Embete bort vara uppenbart. Hvad skall man då vänta af det, som kan ske i hemlighet? Här af ser man orimligheten att låta Sjö- och Landtulls-verken vara under en enda Styresman, som då skall kontrollera sig sjelf, hvarigenom också kontrollen blir som han kan.

Att consumtions-afgifter, lagda på nödvändighets-varor, äro de förderfligaste af alla, är en sats, som Förf. omöjligen är i stånd att bevisa. Då de äro måttliga, träffa de blott säljaren; och oaktadt öltaxan i England blifvit ökad, hafva arbetslönerne derfor icke uppstigit. Afgifter, som så småningom betalas, äro de lindrigaste af alla och kännas föga.

Vid Förf:s yttrande, att *beskattningsgrunden för Landtull och Accis är den mest felaktiga, emedan afgiften faller tyngst på den*

fattiga, gäller den anmärkning, att denna sats är i hela sin vidd falsk. Det gifves föga någon beskattning, der grunden är så billig och rättvis, som för Landtullen. Den utgör 3 procent af varans värde, erlægges ej af den fattiga, utan blott af den, som har något att föryttra, och har ännu aldrig ökat priset hvarken på uppehållet eller på arbetslöner; men i alla fall, och om detta sednare än skulle inträffa (hvilket likväl aldrig sker), så är det ju den fattige som får, men ej som ger arbetslöner, och han äger således utväg att alltid hålla sig skadeslös. Denna origtiga tanke, om den fattiges lidande genom konsumtions-afgifter, är likväl nog allmän; men den fattige lider ej; han tar sitt igen: blott den, som har en viss lön eller viss penninge-ränta, utan att kunna öka den, kan sägas lidande genom större utgifter: ingen annan. Emellan alla andra medlemmar i Samhället bli afgifterna så sönderdelade och förflyttade från den ena på den andra, att några mindre förhöjningar nästan aldrig kännas.

Vissa mindre olägenheter, som åtfölja all tullbevakning, kunna väl icke heller undvikas vid Landtullen, och alla de större och onyttiga, som tillförene plågat landet, böra sorgfälligt undvikas, om en ny Stadga författas af sådana personer, som äga kännedom om detta hittills nog invecklade verk, och någre andre böra icke befatta sig dermed; ty de göra då skada i stället för gagn; men dessa mindre betydliga olägenheter böra ej beräknas såsom hinder i återställandet af en inrättning, som, väl organiserad, icke allenast bör vara den starkaste kontrollen emot Sjötullens undansnillande, utan också, i fall taxan jemkas efter nuvarande varupris, bör kunna gifva Staten en ökad inkomst af en half million R:dr, och derjemte vara tillräcklig att kunna öka lönerna för den nödiga betjeningen med åtminstone 300 procent, utan hvilken dugligt och ärligt folk ej kan vara att påräkna. Att, enligt Granskarens förslag, vilja genom andra utvägar förskaffa Statskassan denna inkomst, låter lätt göra sig på papperet, men är föga verkställbart, då de flesta andra utvägar behöfvä begagnas för hela den öfriga Statsbristen, som ofelbart måste ersättas. För öfrigt äger också tullafgiften den förmån för Statskas-

san, att den alltid och månadligen är att påräkna, då deremot all beskattning, som utgår genom taxering, långsamt inflyter och sällan förr än under loppet af det följande året; hvarförutan den ersättning, som, i stället för Landtull, skulle genom taxering inflyta, alltid har den olägenheten med sig, att den ofta drabbar den, som ingenting har att sälja, och följaktligen blir obillig; äfvensom ock en afgift, för hela året på en gång, alltid är mer tryckande, än den, som småningom betalas för varor, hvilka genast förvandlas i penningar.

Om Pöbel.

Männe det är så alldeles rätt, att taga ordet *Pöbel* i en så inskränkt bemärkelse, att det ej skulle beteckna annat, än den lägre klassen af Samhällets medlemmar? Skulle man icke snarare med detta ord böra inbegripa alla, som äga liten eller ingen upplysning: alla, hvilkas seder och moralité äro förderfvade: alla, hvilka i mer eller mindre grad kvarstå i natur-tillståndet? Emellan dem och den lägre Pöbeln är ju ingen annan skillnad, än endast i födseln och i kläderna. I allt annat äro de ju lika. Hvarföre bör man då icke kalla allt sådant för Pöbel, som i moraliskt afseende verkligen hör till denna klass? Der upplysning ej finnes, säger Kellgren, der finnes också ingen *Allmänhet*. Der finnes blott *Pöbel*, hvaraf en del åker i vagn: en del går till fots: en del sofver på ejderdun, och en del på halm. Då har man kommit till den lägsta graden af förnedring i vett och seder, när man blott behöfver att ha sundt förnuft, för att vara ett *snille*; och att ej hafva stulit på allmän landsväg, för att heta — *en ärlig man*; eller när man tror, att förening och säkerhet säkrast vinnes hos ett folk genom *mörker, tystnad och bojar*.

På Andra Häftet af Trompeten, äfven bestående af 32 Nummer, som utgivas inom Maj månads slut, emottages prenumeration i Utter & Comp:s Boklåda med En R:dr Banko.

STOCKHOLM, Tryckt hos CARL DELÉN.